

PROCEEDINGS OF

**THE 1st National and International
Sripatum University Khon Kaen
Conference 2023**

**การประชุมสัมมนาวิชาการ
ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 1**

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ร่วมกับ
สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในเครือฯ

ภายใต้หัวข้อ

“อนาคตภาพวิชาชีพครู / ผู้บริหาร : ต่อความหวัง ความท้าทาย และการคงอยู่”

4 February 2023

Sripatum University, Khon Kaen Campus
Khon Kaen, Thailand

**Proceedings of the 1st National and International Sripatum University
Khon Kaen Conference 2023**
**Theme “the Future of the Profession of Teachers and Administrators:
Expectations, Challenges and Persistence”**

รายงานสืบเนื่อง งานประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติและนานาชาติ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ร่วมกับ สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
แห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยในเครือฯ ครั้งที่ 1
ภายใต้หัวข้อ “อนาคตภาพวิชาชีพครู / ผู้บริหาร : ต่อความหวัง ความท้าทาย และการคงอยู่”
วันเสาร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2566 ณ โรงแรมเจริญธานี จังหวัดขอนแก่น

Organized by

Graduate
College of Management

SPU
SRIPATUM
UNIVERSITY

In Cooperation with

ISBN: 978-974-655-473-2

สารจากผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชั้นนำ ในการสร้างมืออาชีพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตให้เป็นเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ มีคุณธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคม ภายใต้ปรัชญาที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” สำหรับพันธกิจด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ผลิตผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่มีคุณภาพ พิจารณาจัดสรรทุนวิจัยให้กับคณาจารย์ในหัวข้อที่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย และยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนพันธกิจการสร้างเครือข่ายการวิจัย การบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัย การส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ และการนำผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง ภายใต้ปณิธานของมหาวิทยาลัย “ปัญญา เชี่ยวชาญ เบิกบาน คุณธรรม” และสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและเปี่ยมด้วยพลัง (Dynamic University)

การจัดการประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ร่วมกับสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยในเครือฯ ครั้งที่ 1 ภายใต้หัวข้อ “อนาคตภาพวิชาชีพครู / ผู้บริหาร : ต่อความหวัง ความท้าทาย และการคงอยู่” เป็นกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อให้คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ และนวัตกรรมต่างๆ เผยแพร่ผลงานที่หลากหลายทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานวิจัยมากขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายนักวิจัยและความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานหรือภาคส่วนอื่นๆ ที่จะนำไปสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางและยั่งยืนต่อไป

ดร.รัชนีพร พุคยาภรณ์ พุกกะมาน

อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Dr. Ruchaneepon Pookayaporn Phukkamarn

President, Sripatum University, Thailand

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา พุคยาภรณ์

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

Asst. Prof. Dr. Junya Pookayaporn

Assistant to the President, Sripatum University, Khon Kaen Thailand

สารจากคณะผู้จัดการประชุม

ยินดีต้อนรับผู้เข้าร่วมการจัดการประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ครั้งที่ 1 ภายใต้หัวข้อ “อนาคตภาพวิชาชีพครู / ผู้บริหาร : ต่อความหวัง ความท้าทาย และการคงอยู่” ในวันที่เสาร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 โดยมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น เจ้าภาพหลัก ร่วมกับ สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยในเครือข่ายทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ในนามของคณะผู้จัดการประชุม ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอรารวรรณ์ เลขานุการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.ธีระ รุญเจริญ ที่ได้ให้เกียรติปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “อนาคตภาพวิชาชีพครู / ผู้บริหาร : ต่อความหวัง ความท้าทาย และการคงอยู่” และขอขอบคุณประธาน คณะกรรมการในท้องถิ่นเสนอผลงาน ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Peer Reviewers) ทุกท่าน ตลอดจนผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการฯ และคณะกรรมการจัดการประชุมวิชาการฯ ที่ทำให้การจัดการประชุมวิชาการฯ ในครั้งนี้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ทุกประการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต อุ๋อัน

คณบดีวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ

Assoc. Prof. Dr. Vichit U-on

Dean of Graduate College of Management, Sripatum University.

รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศนานนท์

รองคณบดีวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
Assoc. Prof. Dr. Sutum Thammatasanon,
Vice Dean of Graduate College of Management, Sripatum University,
Khon Kaen Thailand.

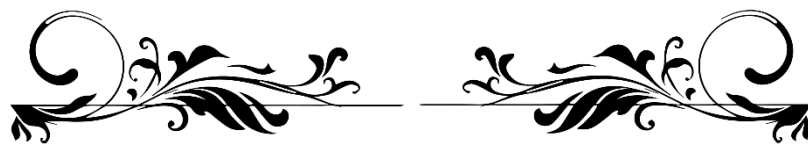
รองศาสตราจารย์ ดร.จินณวัตร ปะโคทัง

Assoc. Prof. Dr. Jinnawat Pakotung
นายกสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย
President of the Educational Administration Professional
Development Association of Thailand.

รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

Assoc. Prof. Dr. Chaiya Pawabutr
ประธานเครือข่ายสาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
President of the Network of Educational Administration Programs University
in the Northeast.

Keynote Speaker

รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา

ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.ธีระ รุญเจริญ
ประธานที่ปรึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เมื่อกล่าวถึงการประกอบวิชาชีพครู / ผู้บริหารการศึกษา ในยุคของการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันของโลกที่นับวันจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถือได้ว่าผู้ที่อยู่ในวิชาชีพนี้จะต้องเผชิญกับโจทย์และความท้าทายที่หลากหลายเหนือสิ่งอื่นใดเมื่อวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมด้วยแล้ว ครู / ผู้บริหารการศึกษา ยังต้องพัฒนาและยกระดับตนเองให้ก้าวทันนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผสมผสานกับองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจสังคมและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู / ผู้บริหารการศึกษา เป็นสำคัญ เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้ การปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับครู ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องเป็นผู้นำ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม มีการปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีคุณภาพได้เหมาะสมกับยุคสมัย นอกจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้วยังมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในวิชาชีพครู เช่น นโยบายการปฏิรูปครู นโยบายของการผลิตและพัฒนาครู แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานการศึกษา และปัจจัยภายนอกวิชาชีพครู เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทยและส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู / ผู้บริหารการศึกษา ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูให้มีลักษณะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพครู / ผู้บริหารการศึกษา เติมเต็มการสูญเสียโอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Loss) และการฟื้นคืนการเรียนรู้ (Learning Gain) พลิกวิกฤตหลังสถานการณ์โควิดให้เป็นโอกาสก้าวผ่านความท้าทายสู่นาคตของวิชาชีพทางการศึกษา ด้วยการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ต่างๆ ผ่านเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา ถือว่ามีความสำคัญยิ่ง และเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่คุณภาพทั้งทักษะชีวิต สุขภาวะทางอารมณ์ สังคม และปัญญา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.ธีระ รุญเจริญ
ศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร
ศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ยี่มิวิไล
ศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ ศิริไกร
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต อุ๋อัน
รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศนานนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.จินฉัตร ปะโคทั้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิศ ดาราวงษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ละเอียด จงกลนี้
รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญวิช วิเชียรพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร
รองศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ เพียรวัฒนะกุลชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรทิน ชัยทองคำ
รองศาสตราจารย์ สมทรง ลีตลายน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร สัจจะหยุดภัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร ระโหฐาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสพันธ์ เผ่าพันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรีณี มณีศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลุบล ศิวบรรวัฒนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัติ จันทราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติน อินทมาโน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ คุณปลื้ม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวิภา ครุจินตานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ไทยมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิษณุ เลิศไทยตระกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพิน ฉายศิริไพบูลย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุพงศ์ อวิรุทธา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฉราพร โชติพิฤกษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังกุล ลาภธเนศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัยรัตน์ เมืองแสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดาวรรณ มีอนันต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิชัย ตรีห่านศรี
อาจารย์ ดร.กฤตพัฒน์ พลคราม
อาจารย์ ดร.คชาภรณ์ วงศ์ชัยสุวรรณ
อาจารย์ ดร.ชาติชาย นรเศรษฐาภรณ์
อาจารย์ ดร.ฉัตรชัย ราคา
อาจารย์ ดร.ชีวรรณ เจริญสุข
อาจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย
อาจารย์ ดร.ติศกุล เกษมสวัสดิ์
อาจารย์ ดร.นนทิพันธุ์ ประยูรหงษ์
อาจารย์ ดร.บุญเกียรติ วิสุทธิภาค
อาจารย์ ดร.ประกายใจ อรจันทร์
อาจารย์ ดร.พิเชษฐ์ เบญจรงค์รัตน์
อาจารย์ ดร.พินโย พรหมเมือง
อาจารย์ ดร.นวรรตน์ แซ่ไคว้
อาจารย์ ดร.ภานุมาศ ทองสุคติ
อาจารย์ ดร.ภูมิไพรัตน์ อนุพันธ์
อาจารย์ ดร.มุกดาฉาย แสนเมือง
อาจารย์ ดร.รัชกร ประสีระเตสัง
อาจารย์ ดร.วรพล วังฆานานนท์
อาจารย์ ดร.วิรัช เจริญเชื้อ
อาจารย์ ดร.สมหวัง พันธะลี
อาจารย์ ดร.สรพล บุรณกุล
อาจารย์ ดร.สุกัญญา ทิพหา
อาจารย์ ดร.สุพรรณิ สมานญาติ
อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ จรรยาพูน
อาจารย์ ดร.เสนห์ คำสมหมาย
อาจารย์ ดร.อนุรักษ์ เรืองรอบ
อาจารย์ ดร.อรอนงค์ ภูเจริญ
อาจารย์ ดร.อตนัย สายรัตน์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณี สิริสุขศิลป์
 รองศาสตราจารย์ ดร.วัลภา อารีรัตน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูทธ ชูสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
 รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่ม้า

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ
 รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง
 รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน
 รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนการ
 รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงศ์สะพาน
 รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เรือนนงการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันยรัตน์ สอนสุภาพ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภมรพรรณ ยุระยาตร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร เอราวรรณ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนดล ภูสีฤทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพร ชะโน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิต อาษานอก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์
 อาจารย์ ดร.ชนยุตภูษณ์ ช้างเพชร
 อาจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ น้อยฤทธิ์

มหาวิทยาลัยบูรพา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี อธิระวณิชตระกูล
 รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามมกนก
 รองศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ
 อาจารย์ ดร.ภคณัฐ จันทร์นวรานนท์ สมพงษ์ธรรม
 อาจารย์ ดร.ปุ่นนิษฐา มาเชค
 อาจารย์ ดร.ภัทรารัฐ รักกลิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกลี
 รองศาสตราจารย์ สุรีย์พร พานิช้อตรา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ รุจิรานุกูล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล แสงแสง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวัลรัตน์ สมนึก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธยา กุลกัลยา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐพันธ์ อรชุน
 อาจารย์ ดร.สิตาง เจริญวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร
 รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล
 รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรดร จันวันดี
 อาจารย์ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม
 อาจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ สุตะโคตร
 อาจารย์ ดร.เพ็ญผกา ปัญญา
 อาจารย์ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์

มหาวิทยาลัยนครพนม

รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทร์จิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชฎ สุวรรณภูมิ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาลี ศรีพุทธรินทร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยเอก ดร.ชาญวิทย์
 หาญรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.พัชตาวัน นาใจแก้ว
 รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย วรกีจเกษมสกุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนายุทธ เขยบาล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หนูกร ปฐมพรพรช
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล เพ็งจันทร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พร จารุจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ
 อาจารย์ ดร.นวัตกร หอมสิน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวพรรณ นันทแพศย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์อร สดเอี่ยม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตร้อยเอ็ด

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผั้นสว่าง

อาจารย์ ดร.พรทิวา ชนะโยธา

อาจารย์ ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี

อาจารย์ ดร.ไพรัช พันชมภู

พระครู กิตติวราทร ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตล้านนา

พระมหาวิระศักดิ์ สุระเมธี, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร.

พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ภูผายาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิธาน วรรณวัลย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ภูสิงห์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริศักดิ์ อัจฉวิชัย

อาจารย์ ดร.เพ็ญญา สุขเสริม

มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งซัชดาพร เวหะชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ศรีจำนงค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ บางวิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดินาภรณ์ นันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ ธนะสีลังกูร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ ทานอก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ ผู้รุ่งเรือง

อาจารย์ ดร.วินัย ทองภูบาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรวลัย โคตรตะ

อาจารย์ ดร.ปัญญา ตรีเลิศพจนกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาทม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชนกฤษ ยอดสละ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันชัย กากแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงเดช สอนใจ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่น

ศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราษฎ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

อาจารย์ ดร.สุมนา จันทรราช

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วานิช ประเสริฐพร
รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทรมบัติ
อาจารย์ ดร.พา อักษรเสื่อ

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์
อาจารย์ ดร.จิราพร วิชระโกชน์

นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวัฒน์ เทศบุตร
อาจารย์ ดร.อนันต์ นามทองตัน
อาจารย์ ดร.ชาญวิทย์ หมุนอุดม
อาจารย์ ดร.เจตพิณีจ ครอบคอบ
อาจารย์ ดร.เชษฐพงศ์ สุขปาน
อาจารย์ ดร.ศรุต บุญโนนแต่
อาจารย์ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม

BUS-092	กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์สำหรับธุรกิจโรงแรมยุค New Normal ในเขตจังหวัดนครราชสีมา.....1,330 นิธิกานต์ วรรณเสริมสกุล, ชฎิล มาตรา และ พีรพันธุ์ นวสุขสมบูรณ์	1,330
BUS-093	การเตรียมความพร้อมสำหรับธุรกิจโรงแรมในยุค New Normal เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่ม Neo Traveler.....1,339 พิรพิมพ์ ทั้งพรหม, วนิดา อ่อนละมัย และ ศิวพร ไวยานนท์	1,339
BUS-094	การเพิ่มประสิทธิภาพการตีกลับสินค้าโดยใช้ทฤษฎีโลจิสติกส์ย้อนกลับกรณีศึกษา บริษัท ดับเบิลยู เอส ซี อาร์ โลจิสติกส์ จำกัด.....1,345 สุภิญญา จันทะนาม, ฐิติมา พงษ์ประเทศ, ชลิตา ภูถาลำ และ ภาณุพงษ์ ศรีมุงกุล	1,345
BUS-095	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของผู้หญิงในจังหวัดสมุทรสาคร.....1,354 บุษยา นายนม, ฐิตาทิพ ปานโรจน์ และ ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ	1,354
BUS-097	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z.....1,364 มธุรสดา สุริยะ, ฐิตาทิพ ปานโรจน์ และ ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ	1,364
BUS-098	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านทางแอปพลิเคชัน (Shopee) ในจังหวัด กรุงเทพมหานคร.....1,374 พิมพ์ใจ กรุดลอยมา, ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ และ ฐิตาทิพ ปานโรจน์	1,374
BUS-099	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงภาพยนตร์เมเจอร์ ซีเนเพล็กซ์ของ GEN Z.....1,383 ฐิติวิภา มาหัวเขา, ฐิตาทิพ ปานโรจน์ และ ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ	1,383
BUS-100	การศึกษาความพึงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับของพนักงานโรงงาน อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี.....1,393 ณัฐชา เหลืองวสุวัฒน์, ฐิตาทิพ ปานโรจน์ และ ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ	1,393
BUS-101	ปัจจัยด้านพฤติกรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency).....1,404 ศศพร อัมเรศ, ฐิตาทิพ ปานโรจน์ และ ธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ	1,404
BUS-102	การศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ การนำเข้ารถบรรทุกไฟฟ้าจากจีน.....1,414 ณัฐณิชา สุขโชค, สุภัสสร สว่างโลก และ รัฐยา พรหมพิทาพร	1,414
BUS-103	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสินค้าคงคลังด้วยแนวคิด Fixed Location System กรณีศึกษา: บริษัท เอปซี จำกัด.....1,420 ธัญพร เคนไชยวงศ์, วันพิชิต เบ็งจิ้น, ปาริชาติ ชุมมุง และ พิชวีวรรณ ทะวิลตา	1,420
BUS-104	การลดต้นทุนกระบวนการจัดส่งสินค้าด้วยแนวคิดแบบสินค้ากรณีศึกษา บริษัท คาร์เพท เมกเกอร์ (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดขอนแก่น.....1,431 บุศรา เอกวงษ์, วันพิชิต เบ็งจิ้น, วิไลลักษณ์ โสตะราชฎูร และ สุวิมล ไขษิตอำรงสิน	1,431
BUS-105	การกำหนดเวลามาตรฐานการทำงานของพนักงานบรรจุสินค้า กรณีศึกษา: บริษัท อีพ อีคอมเมิร์ซ จำกัด.....1,442 ธราธร แสงทฤษฎ, วันพิชิต เบ็งจิ้น และ กัญญารัตน์ ยอดดี	1,442
BUS-106	การประยุกต์ใช้แบบจำลองสถานการณ์ด้วยโปรแกรม Flexsim® เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสินค้าคงคลัง กรณีศึกษา: บริษัท โซนิค อินเทอร์เน็ต จำกัด (มหาชน).....1,452 สุลธิษา คลีสำ, วันพิชิต เบ็งจิ้น และ ศิวกร สงวนสิทธิ์	1,452
BUS-107	แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการกิจกรรมความรับผิดชอบต่อทางสังคมของหน่วยพัฒนาสังคมและชุมชน ธนาคารออมสินภาค 9 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย.....1,463 กรรวิ มุลฟู และ อนุฉัตร ชำของ	1,463
BUS-108	ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสอง กรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภูไทรถบ้าน.....1,470 จิราวดี วิชาติ และ ณัฐสพันธ์ เผ่าพันธ์ุ	1,470

บทความระดับชาติ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

ED-001	การใช้สื่อดิจิทัลของนักท่องเที่ยวไทยในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....1,483 นිරนุช โพธิ์เวียง, กิติมา สุรสุนธิ และ ตริรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล	1,483
--------	--	-------

บทความระดับนานาชาติ
กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1st
**SPUKKNIC
2023**

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z
Decision for Stock Investment in Case of Population of Gen Z

มธุรดา สุริยะ (Maturada Suriya)¹

ฐิตาทิพ ปานโรจน์ (Thidatip Panrot)²

ธนินทร์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ (Taninrat Rattanapongpinyo)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ปัจจัยด้านทัศนคติต่อสถานการณ์โควิด-19 ที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่ม Gen Z จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา สถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ส่วนปัจจัยด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น และปัจจัยด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

คำสำคัญ: กลุ่ม Gen Z การซื้อ-ขายหุ้น ความเสี่ยงและผลตอบแทน ทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ทัศนคติต่อสถานการณ์โควิด-19 การตัดสินใจ การลงทุนในหุ้น

Abstract

The objective of this research were 1) to study the factors affecting the decision to invest in stocks among Gen Z 2) to study the factors affecting the decision to invest in stocks of Gen Z by demographic factors 3) to study the difficulty of buying-selling shares Factors of Attitude to Equity Investments Attitude Factors on the COVID-19 Situation That affect the decision to invest in stocks of Gen Z, the sample groups are 400 of Gen Z. The research tool was questionnaire. The statistics used to analyze data were Descriptive statistics, t-test statistics, one-way ANOVA statistics and multiple regression analysis

The results of the study showed that Demographic factors will not affect the investment decisions of Gen Z stocks. Difficult factors are easy to buy and sell stocks. The attitude and attitude towards stock investment after the COVID-19 affected the stock investment decision of Generation Z.

Keyword: Stock trading Risk and reward Attitude towards investing in stocks Attitude to the COVID19 situation, decision making to invest in stocks

ความเป็นมาและความสำคัญ

นักลงทุนหลายคนคงรู้ดีว่า “ช่วงวัย” และ “อายุ” เป็นตัวแปรสำคัญในการจัดสรรเงินลงทุน แต่ที่จริงแล้วปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดสรรเงินลงทุนของแต่ละคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเรื่องนี้เพียงเรื่องเดียว แต่ยังมีตัวแปรอีกหลายอย่างไม่ว่าจะเป็น สถานภาพทางการเงิน วัตถุประสงค์การลงทุน ระยะเวลาในการลงทุนอาชีพ หน้าที่การงานไปจนถึงภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ การลงทุนไม่ใช่เรื่องของผู้ใหญ่เท่านั้น แต่วัยรุ่นก็สามารถทำได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการลงทุนในหุ้น หรือ การเล่นหุ้น เชื่อว่าวัยรุ่นหลายคนก็อยากลองเล่นหุ้นดูบ้าง อยากลองลงทุนอะไรสักอย่างบ้าง แต่ก็ยังไม่รู้วิธีการเล่นที่ดี กลัวว่าจะขาดทุน กลัวจะเสียเงินเยอะ

¹ มหาวิทยาลัยศิลปากร; Silpakorn University Corresponding author, e-mail: arinchaya.chomngam@gmail.com, Tel. 082-2515295

² อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร; Faculty of Management Science, Silpakorn University; Email: tidatip@ms.su.ac.th

³ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร; Faculty of Management Science, Silpakorn University; Email: taninrata@gmail.com

จากการทำวิจัยของบริษัท เอ็นไวโรเซล (ประเทศไทย) จำกัด มีการระบุอย่างชัดเจนว่า เด็กรุ่นใหม่มีค่านิยมที่จะไม่ยอมทนกับสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบ หรือรู้สึกว่ามีอะไร มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และต้องการร่ายทางลัดแบบไม่ต้องทำงานหนัก ฉะนั้นคนกลุ่มนี้จะมีความต้องการในการทำงานออฟฟิศน้อยลง ความอดทน ความเอาใจจริงเอาใจ ก็น้อยลงเช่นกัน ซึ่งต้องยอมรับว่า ส่วนหนึ่งเป็นเพราะนิสัยของผู้บริโภคทุกวันนี่ซึ่งมีความใจร้อน ขี้หงุดหงิด ไม่สามารถอดทนรออะไรได้นาน เนื่องจากพวกเขาเติบโตมาในยุคที่ทุกอย่างทำได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ความต้องการร่ายของคนกลุ่มนี้ เขาไม่ได้ต้องการจะร่ายขนาดร้อยล้านพันล้าน แต่ต้องแลกมากับการทำงานหนัก จนไม่มีเวลาทำอะไร เหมือนคนรุ่นก่อนๆ แต่เขาต้องการเพียงแค่วัยรุ่นที่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างสบายๆ ไม่ต้องทำงานหนัก ไม่เครียด ได้ท่องเที่ยว มีบ้านอยู่ มีรถขับ ซึ่งคนเหล่านี้จะถูกรเรียกว่า RICHFICIENCY ซึ่งมาจากคำว่า RICH บวก SUFFICIENCY หรือการร่ายแบบพอเพียงนั่นเอง

จากที่กล่าวมา จึงเป็นการตอบคำถามได้เป็นอย่างดีว่า ทำไมช่วงหลังๆ มานี้วัยรุ่นหรือคนรุ่นใหม่ จึงหันไป ลงทุนในหุ้นกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องไปกับความเห็นของ กฤษณ์ จันทโนทก ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สายงาน กลยุทธ์ลูกค้าบุคคล และบริหารผลิตภัณฑ์เงินฝาก การลงทุน ประกันภัยและธนบัตร ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ที่แม้จะไม่ได้มีตัวเลขยืนยันชัดเจนว่า ปัจจุบันมีคนรุ่นใหม่หันมาเปิดพอร์ตเล่นหุ้นเป็นจำนวนเท่าไรกันแน่ แต่จากประสบการณ์โดยตรงทำให้ได้เห็นว่ามีกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ ๆ หันมาลงทุนในหุ้นเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก และที่สำคัญเป็นลักษณะของการเล่นหุ้นเป็นอาชีพเลยทีเดียว “เด็กรุ่นใหม่มองว่า ตลาดหุ้นเป็นเรื่องง่าย บางคนแค่ไปเรียนมา 2 เดือน ก็มานั่งเฝ้าหน้าจอเทรดหุ้นกันจริงๆ จังๆ โดยไม่ทำงานแล้วซึ่งมันไม่ถูกต้อง การลงทุนในตลาดหุ้น ต้องเข้าใจว่าการลงทุน เราคือผู้ถือหุ้นเขา ไม่ใช่ซื้อวันนี้ พรุ่งนี้ ขาย ต้องดูว่า คุณเข้าใจธุรกิจนี้หรือเปล่า ผลตอบแทนระยะยาวคุณคาดว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน และตอบโจทย์ตามเงื่อนไข ของผลตอบแทนและระยะเวลาตามที่คุณต้องการซื้อหรือเปล่า การที่เราอยากจจะร่ายทางลัด แต่ความเป็นจริงมันไม่ได้ ง่ายอย่างนั้น แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธว่า คนเล่นหุ้นแล้วรวยก็มี เพียงแต่ว่าต้องตั้งเป้าและวางแผนในการลงทุนให้เป็น กิจจะลักษณะ มากกว่าที่จะมานั่งเฝ้าว่า ชั่วโมงนี้ซื้ออะไร ชั่วโมงนี้ขายอะไร ถึงตรงนี้ ต้องบอกเลยว่า แนวโน้มพฤติกรรมของคนที่ย้ายไปนี้ ไม่ได้เป็นแค่ในเมืองไทยเท่านั้น เป็นค่านิยมที่เกิดขึ้น ทั่วโลก โดยเฉพาะกลุ่ม Gen Z ค่านิยมล่าสุดของคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน หมายถึงคนที่เกิดหลังจากปี ค.ศ. 1995 หรือปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา เด็ก ๆ กลุ่ม Gen Z นี้จะเติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว คนกลุ่ม Gen Z เป็นประชากรกลุ่มอายุน้อยที่สุดในปัจจุบัน โดยในเจนเนอเรชันนี้จะเป็นช่วงที่มีประชากรเกิดใหม่น้อยลง เนื่องจากเป็นเมืองเพิ่มขึ้นทำให้มีภาระด้านการดำเนินชีวิต การทำงาน ที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่าย และอื่น ๆ

อีกทั้งปัจจุบันที่มักจะมีการเผยแพร่ข้อมูล หรือมีหนังสือของบุคคลที่ประสบความสำเร็จตั้งแต่อายุน้อย ไม่ว่าจะเป็นไอดอลของคนยุคใหม่อย่าง Mark Zuckerberg เจ้าพ่อ Facebook ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้กับคนวัยหนุ่มสาวที่ อยากประสบความสำเร็จ ด้วยการออกจากงานประจำและหันมาทำธุรกิจกันมากขึ้น และด้วยสโตร์ไลฟ์สไตล์การใช้ชีวิตของ วัยรุ่นยุคนี้ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นปัจเจกบุคคลส่วนใหญ่จึงต้องการใช้เงินเพื่อส่งเสริมการใช้ชีวิตการเข้าสังคม การจับจ่ายใช้สอยมากกว่าการเก็บหอมรอมริบ ซึ่งต่างจากคนในยุคก่อน จะเห็นได้ว่า จากการเปลี่ยนไปทางด้านพฤติกรรมและค่านิยมของคนยุคนี้ ได้กลายเป็นโจทย์ที่ท้าทายอย่างมากให้กับทั้งนักการตลาด ที่จะต้องหากกลยุทธ์ใหม่ๆ เพื่อมาสนองตอบกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนนี้

จากข้างต้นทำให้เห็นว่ากลุ่ม Gen Z มีความสนใจต่อตลาดหุ้นเพิ่มมากขึ้น แต่สถานการณ์ตลาดหุ้น ณ ปัจจุบันได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ระบาดของโรคโควิด - 19 ที่แพร่ระบาดกระจายไปทั่วโลกโดย ณ วันที่ 25 มกราคม 2564 มีผู้ติดเชื้อโควิด - 19 สะสมทั่วโลกถึงหนึ่งร้อยล้านคน โดยประเทศที่มีอันดับผู้เสียชีวิตมากที่สุด คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา 4.28 แสนคน ซึ่งสหรัฐอเมริกาตรวจพบผู้ติดเชื้อโควิด - 19 รายแรกเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2563 (วันเดียวกับเกาหลีใต้) ในช่วงแรก รัฐบาลกลางไม่ได้คาดคิดว่าโควิด - 19 จะเป็นภัยร้ายแรงของประเทศ รัฐบาลจึงไม่ได้ประกาศใช้มาตรการป้องกันและรับมือการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวดนัก จนกระทั่งในช่วงปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเมษายน 2563 ซึ่ง สหรัฐอเมริกามียอดผู้ติดเชื้อต่อวันและยอดผู้เสียชีวิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด รัฐบาลต่างๆ จึงออกมาตรการปิดเมือง (lockdown) ในเวลาไล่เลี่ยกัน หลังจากนั้น จำนวนผู้ติดเชื้อต่อวันก็อยู่ในระดับที่คงที่หรือลดลงเล็กน้อยจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ รัฐบาลได้เพิ่มการตรวจคัดกรองผู้ติดเชื้อขึ้นมาเป็นประมาณ 2 แสนคนต่อวันและเร่งจ้างนักแกะรอยการประวัติการติดต่อ (Contact Tracers) เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนผลกระทบของโรคระบาดโควิด - 19 ต่อเศรษฐกิจไทย ส่งผลให้รัฐบาลต้องเข้มมาตรการที่เข้มข้นเพื่อควบคุมการระบาด โดยได้เริ่มใช้มาตรการล็อกดาวน์ในวันที่ 26 มีนาคม 2563 ไปจนถึงสิ้นเดือนเมษายน 2563 เป็นอย่างน้อย ส่งผลให้เศรษฐกิจหยุดชะงัก ซึ่งมาตรการต่างๆ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเราแล้วยังส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย และทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีความผันผวนอย่างมากในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึง มีนาคม 2563 ซึ่งมีการหยุดการซื้อขายเป็นการชั่วคราวหรือ circuit breaker ถึง 3 ครั้ง โดยดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในเดือนกุมภาพันธ์ปรับตัวลดลง 173.62 จุด หรือคิดเป็น -11.47% และในเดือนมีนาคมปรับตัวลดลงอีก 214.86 จุด หรือคิดเป็น -16.01% ก่อนจะค่อย ๆ ทยอยฟื้นตัว ในช่วงเดือนเมษายนต่อเนื่องมาจนถึงต้นเดือนมิถุนายน 2563 แต่อย่างไรก็ดี หุ้นไทยได้ร่วงลงอีกครั้งในช่วงเดือน ธันวาคมปี 2563 จากความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของโควิด - 19 ใน

ประเทศ ประกอบกับมีแรงกดดัน จาก FTSE rebalance ซึ่งทำให้มีการลดน้ำหนักลงทุนหุ้นไทยหลังยอดผู้ติดเชื้อรายใหม่พุ่งสูงขึ้น ก่อนที่จะแกว่งตัวไว้ ทิศทางระหว่างรอติดตามมาตรการดูแลสถานการณ์ แต่ท้ายที่สุดหุ้นไทยติดตัวขึ้นอีกครั้ง หลังรัฐบาลยังไม่ประกาศใช้ มาตรการล็อกดาวน์ทั้งประเทศ ประกอบกับมีปัจจัยบวกเพิ่มเติมจากการบรรลุข้อตกลงการค้าระหว่างอียูและอังกฤษ แม้วัคซีนที่คิดค้นได้จะให้ความหวังในการต่อสู้กับโรคระบาดนี้ แต่การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 จะยังไม่สิ้นสุดลงง่ายๆ และเราอาจไม่น่าจะกลับไปใช้ชีวิตได้ตามเดิมได้ในเร็วๆ นี้ เพราะต้องรอคอยจากจุดปัจจุบันไปจนถึงวันที่คนทั่วโลกมีภูมิคุ้มกันโรคโควิด - 19 และวัคซีนผลิตให้เพียงพอสำหรับทุกคนบนโลกยังเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา และจะต้องมีมาตรการบางอย่างมาควบคุมไม่ให้ไวรัสแพร่กระจาย และเศรษฐกิจต่างๆ ทั่วโลกกลับมาดีขึ้น ทำให้ผู้ลงทุนต่างๆ มีความมั่นใจในการลงทุนมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z โดยผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้กรอบแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ศึกษามาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับการตัดสินใจของกลุ่มวัยนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z จำแนกตามปัจจัย ด้านประชากรศาสตร์
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้นปัจจัยด้าน ทัศนคติต่อสถานการณ์โควิด-19 ที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

นิยามศัพท์

ประชากร Gen Z หมายถึง คนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน หมายถึงคนที่เกิดหลังจากปี ค.ศ. 1995 หรือปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา เด็ก ๆ กลุ่ม Gen Z นี้จะเติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว

ความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น หมายถึง “ซื้อหุ้นให้เป็น” นักลงทุนยังต้อง “ขายหุ้นให้เป็น” ด้วย เพราะการซื้อและขายหุ้นอย่างเหมาะสมเป็นกระบวนการทำกำไรสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน อย่าลืมนะว่า “จุดที่ทำกำไร คือ จุดในการขาย” แต่เมื่อซื้อแล้วขายไม่เป็น โอกาสขาดทุนก็ย่อมสูงกว่าได้กำไร

การลงทุนในหุ้น หมายถึง การซื้อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในการเทรดหุ้นนั้นมืออยู่ด้วยกันสองตลาดคือ ตลาดแรก และตลาดรอง การซื้อขายในตลาดแรก หรือการเทรดหุ้น IPO (Initial Public Offering) เกิดจากการที่บริษัทต้องการระดมทุนจากนักลงทุนเพื่อขยายกิจการ

สถานการณ์โควิด-19 หมายถึง โรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ไวรัสและโรคอุบัติใหม่นี้ไม่เป็นที่รู้จักเลยก่อนที่จะมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด 19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบแก่หลายประเทศทั่วโลก

การตัดสินใจลงทุนในหุ้น หมายถึง นักลงทุนที่ตัดสินใจลงทุนอย่างมีเหตุผลยอมตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ที่ก่อให้เกิดสิ่งตอบแทนไม่ต่ำกว่าเงินลงทุนที่จ่ายไป หากค่าคาดหวังของกระแสเงินสดจากเงินปันผลและรายรับที่คาดว่าจะได้รับจากการขายหลักทรัพย์คิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันด้วยอัตราผลตอบแทนที่นักลงทุนต้องการ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์และที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของท่าน (ซึ่งรวมทั้งเงินเดือนและรายได้จากแหล่งอื่น)
 - 1.2 ข้อมูลความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ประกอบด้วย การเปิดบัญชีซื้อ-ขายหุ้น การเข้าถึงข้อมูลความรู้การลงทุนระยะเวลากับการลงทุน

1.3 ข้อมูลทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทน ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต

1.4 ข้อมูลทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วย ความไม่มั่นใจต่อสถานะทางการเงินความกังวลเกี่ยวกับราคาของหุ้น วิฤติบทเรียนสอนใจในการลงทุนในยุคนี้

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 การตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ได้แก่ รูปแบบการลงทุน วัตถุประสงค์ในการลงทุน ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลงทุน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 – เดือนมกราคม 2566 รวมระยะเวลา 4 เดือน

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความยากง่ายต่อการซื้อ - ขายหุ้น

Aliphatic Rojanawutthitikun. (2011) คิดว่าราคาจะสามารถสูงขึ้นไปได้อีกเมื่อเห็นราคาหุ้นที่ซื้อไว้กำลังปรับตัวสูงขึ้น อารมณ์และความโลภ จะทำให้นักลงทุนเริ่มมองโลกในแง่ดี ว่าราคาจะปรับตัวขึ้นไป อย่างต่อเนื่องตามที่เรากำลังต้องการ จึงตัดสินใจถือต่อไป แม้ว่าขาย ตั้งแต่ตอนนี้จะได้กำไร 10-15% แล้วก็ตามแน่นอน หากราคาปรับขึ้นไปเรื่อยๆ ตามที่คาดไว้ ก็ไม่เสียหายอะไร แต่หากวันดีคืนดี ราคาหุ้นปรับตัวลดลงรวดเร็วจากปัจจัยลบหรือปัจจัยพื้นฐานที่ เปลี่ยนแปลงจนขายไม่ทัน อาจเกิดความเสียหายเจ็บตัวหนัก ถึงขั้นขาดทุนเลยทีเดียว

ในโลกความเป็นจริง ไม่มีใครที่สามารถมองอนาคตได้อย่างแม่นยำ ดังนั้น นักลงทุนที่ “ซื้อในราคาต่ำที่สุด แล้วขายในราคาสูงที่สุด” จึงหาได้ยากมาก แม้แต่ วอร์เรน บัฟเฟตต์ และปีเตอร์ ลินช์ ยังยอมรับว่าไม่สามารถทำได้ ทางเลือกที่ดีที่สุดก็คือ ซื้อและขายในราคาที่เหมาะสม แต่ไม่ใช่ในราคาที่ดีที่สุดจะเห็นว่ามันนอกจากการ “ซื้อหุ้นให้เป็น” นักลงทุนยังต้อง “ขายหุ้นให้เป็น” ด้วย เพราะการซื้อและขายหุ้นอย่างเหมาะสมเป็นกระบวนการทำกำไรสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน อย่าลืมว่า “จุดที่ทำกำไร คือ จุดในการขาย” แต่เมื่อซื้อแล้วขายไม่เป็น โอกาสขาดทุนก็ย่อมสูงกว่าได้กำไร

แน่นอนว่าการซื้อหุ้นนอกจากจะต้องซื้อในราคาเหมาะสมแล้ว ยังต้องซื้อในจังหวะที่ดีด้วย แต่กำไรจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการขายหุ้นออกไป หากยังไม่ขายหุ้น กำไรที่เห็นก็เป็นเพียงกำไรทางบัญชีเท่านั้น ดังนั้น เมื่อนักลงทุนเห็นความสำคัญของการขายแล้ว เทคนิคถัดมาที่ต้องเรียนรู้ก็คือหาหนทางที่ “ขายให้ถูกที่ถูกลงเวลา” เพื่อให้ผลตอบแทนที่จะได้รับอยู่ในระดับที่พึงพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น

Henrikki Tikkanen (2010), Jaakko Aspara (2010) ปัจจัยลักษณะของนักลงทุน ตามระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง (IP) และปัจจัยแหล่งข้อมูลที่นักลงทุนให้ความสนใจ (SI) มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจ ลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท (ICS) และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยการรับรู้ต่อปัจจัยทางการบริหารของ บริษัท (PCM) และปัจจัยความคาดหวังต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและหลักทรัพย์ (EFR) หรืออธิบายได้อีกนัย หนึ่งว่าความตั้งใจลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท (ICS) ของนักลงทุน บุคคลจะขึ้นกับปัจจัยลักษณะของนักลงทุนตาม ระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง (IP) ปัจจัยแหล่งข้อมูลที่นักลงทุนให้ความสนใจ (SI) ปัจจัยการรับรู้ต่อปัจจัย ทางการบริหารของบริษัท (PCM) และปัจจัยความคาดหวังต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและหลักทรัพย์ (EFR)

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติต่อสถานการณ์โควิด-19

ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงาน มูลค่าการส่งออกสินค้าหดตัวร้อยละ 4.2 จากระยะเดียวกันปี 2562 หากไม่รวมการส่งออกทองคำมูลค่าการส่งออกหดตัวที่ร้อยละ 3.7 ปรับดีขึ้นมาจากที่หดตัวถึงร้อยละ 13.6 ในเดือนก่อน ตามการส่งออกในเกือบทุกหมวดสินค้า สอดคล้องกับอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าที่ฟื้นตัว โดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ขยายตัวต่อเนื่อง อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่กลับมาขยายตัวได้ ขณะที่ยานยนต์และชิ้นส่วนหดตัวน้อยลง ทั้งนี้ การผลิตภาคอุตสาหกรรมหดตัวน้อยลงตาม การผลิตที่ปรับดีขึ้นในเกือบทุกหมวดสินค้า สอดคล้องกับทิศทางการส่งออกและการใช้จ่ายภายในประเทศ และมีผลของฐานต่ำในปีก่อนในหมวดการผลิตยานยนต์และปิโตรเลียม

ในยามวิกฤตเช่นนี้ การมีเงินสดอยู่กับตัวนั้นเป็นเรื่องอุ่นใจ เพราะหากมีเหตุจำเป็นที่ต้องใช้เงินเรา สามารถจะเอาเงินส่วนนี้ออกมาใช้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องไปแตะเงินในส่วนอื่นๆเลย ไม่ว่าจะเป็นเงินที่เราเก็บไว้เพื่อยามเกษียณ หรือแม้แต่เงินลงทุนต่าง ๆ ที่เก็บไว้เพื่อเป้าหมายในอนาคต ดังนั้นลักษณะของเงินก้อนนี้จึงต้องมีสภาพคล่องที่สูง และสามารถเอาออกมาใช้ได้ทันที

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจและกระบวนการตัดสินใจ

สมฤดี โยดี (2014:172) ได้สรุปไว้ว่า แบบจำลอง พฤติกรรมผู้บริโภคนั้นเป็นการศึกษาเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการบริโภคโดยมีจุดเริ่มต้นจากการที่เกิดสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ทั้งภายใน (ตัวเรา) และภายนอก (สิ่งเร้าต่างๆ คนรอบข้าง เป็นต้น) ที่ทำให้เกิดความต้องการสิ่งกระตุ้นนั้นจะเข้ามาในความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (Buyer's black box) ซึ่งเปรียบเสมือนกล่องดำเป็นปริศนา ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อจะรับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆของผู้ซื้อ แล้วจะมีการตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's response) หรือการตัดสินใจของผู้ซื้อ (Buyer's purchase decision)

จากแนวคิดด้านการตัดสินใจและกระบวนการตัดสินใจสามารถสรุปได้ว่า การที่จะตัดสินใจในการลงทุน ควรผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์และศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเสียก่อน ที่จะเลือกและตัดสินใจในโครงการที่ตนมั่นใจ เพราะการลงทุนมีความเสี่ยงทั้งนั้น การตัดสินใจลงทุนควรใช้ข้อมูลทั้งในเชิง คุณภาพและเชิงปริมาณ ในเชิงคุณภาพจะประกอบไปด้วยข้อมูลเรื่องการตลาด เทคโนโลยี เศรษฐกิจ บุคลากร การจัดการ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ สำหรับการตัดสินใจในเชิงปริมาณก็จะดูตัวเลข จากตัวชี้วัดด้านการเงิน 4 ตัวชี้วัดค่า Return on investment, Return on asset, มีการจัดทำ sensitivity study, cost of risk, Break even analysis และดูข้อมูลสถิติต่างๆด้านตลาดด้วย ยิ่งเงินลงทุนจำนวนมากการตัดสินใจยิ่งยาก จึงต้องใช้เครื่องมือและเทคนิคต่างๆให้มากเพื่อลดความเสี่ยงในการขาดทุน

สมมติฐาน

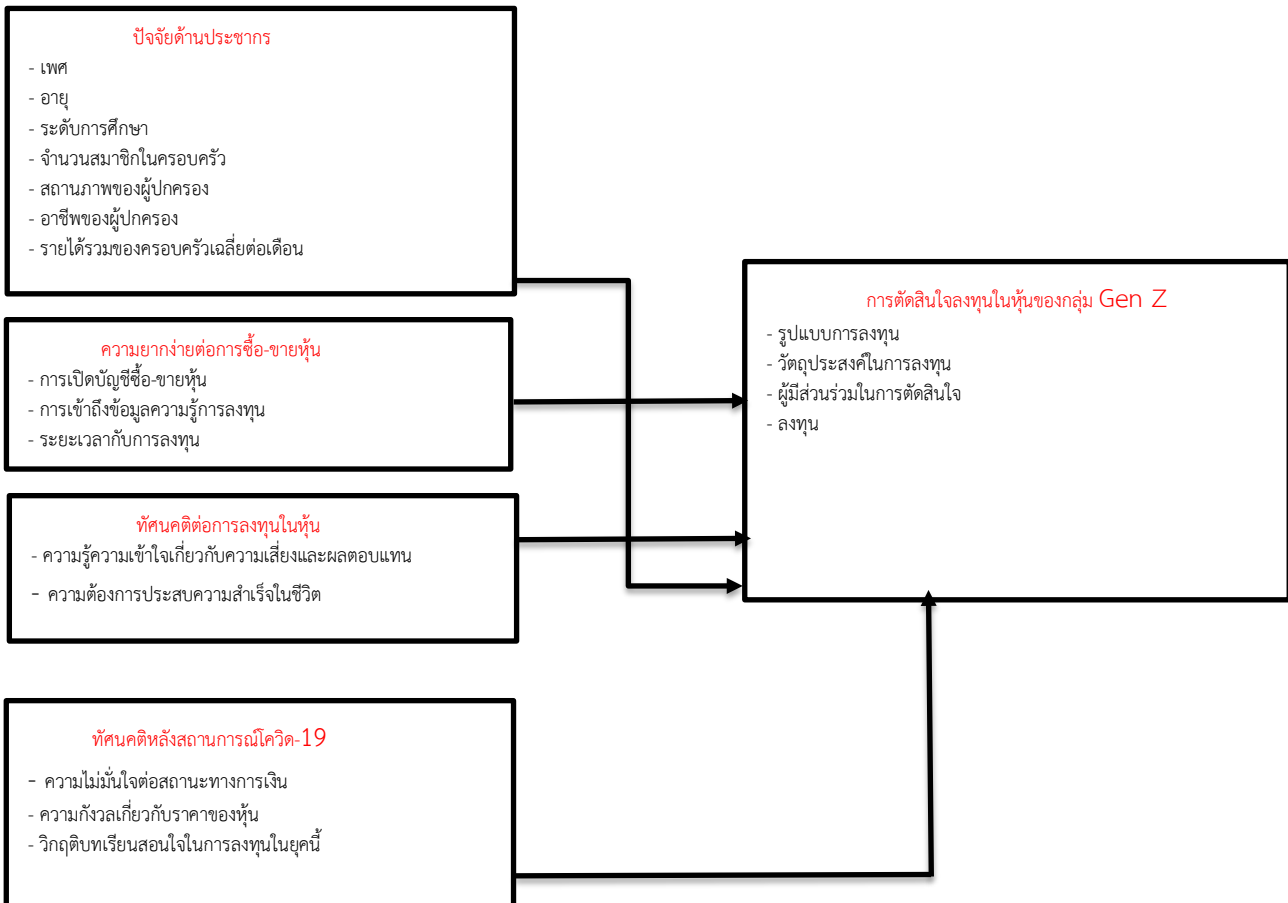
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความยากง่ายต่อการซื้อ - ขายหุ้นส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้นส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชากรของกลุ่ม GEN Z ที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้น ซึ่งไม่ทราบขนาดกลุ่มตัวอย่างที่แน่ชัด จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากทฤษฎีไม่ทราบขนาดกลุ่มตัวอย่างของ W.G.Cochran ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยเฉพาะจงเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นของกลุ่ม GEN Z ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้ความคลาดเคลื่อนที่ 0.5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยนี้จะทำการเก็บตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม GEN Z ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) โดยผู้วิจัยได้ทดสอบเครื่องมือโดยทดสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อประเมินถึงความเข้าใจและความง่ายและความง่ายของคำถาม หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว และได้รับคืนเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง หลังจากกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ได้แก่ การเปิดบัญชีซื้อ-ขายหุ้น การเข้าถึงข้อมูลความรู้การลงทุน ระยะเวลากับการลงทุน พัฒนามาจากงานวิจัยของ Aliphatic Rojanawutthitikun. (2011), Jenter, Dirk C. (2004) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทน ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต พัฒนามาจากงานวิจัยของ Henrikki Tikkanen (2010), Jaakko Aspara (2010) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัจจัยด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 ได้แก่ ความไม่มั่นใจต่อสถานะทางการเงิน ความกังวลเกี่ยวกับราคาของหุ้น วิกฤติบทเรียนสอนใจในการลงทุนในยุคนี้ พัฒนามาจากงานวิจัยของ Bashir et al. (2020), Gupta et al. (2020) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ได้แก่ รูปแบบการลงทุน วัตถุประสงค์ในการลงทุน ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลงทุน พัฒนามาจากงานวิจัยของ James A. Hendricks (2010), Somrudee Yaidee (2014) จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54 ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียน / นิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,001- 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24

ส่วนที่ 2

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 และการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

ตัวแปร	Mean	S.D.	ระดับ
ด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น	4.27	0.716	มาก
การเปิดบัญชีซื้อ-ขายหุ้น	4.28	0.678	มาก
การเข้าถึงข้อมูลความรู้การลงทุน	4.35	0.755	มาก
ระยะเวลากับการลงทุน	4.19	0.714	มาก
ด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น	4.20	0.806	มาก
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทน	4.15	0.828	มาก
ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต	4.24	0.783	มาก
ด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19	4.18	0.853	มาก

ตัวแปร	Mean	S.D.	ระดับ
ความไม่มั่นใจต่อสถานะทางการเงิน	4.18	0.820	มาก
ความกังวลเกี่ยวกับราคาของหุ้น	4.17	0.898	มาก
วิกฤติบทเรียนสอนใจในการลงทุนในยุคนี้	4.20	0.841	มาก
ด้านการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z	4.45	0.702	มาก
รูปแบบการลงทุน	4.45	0.702	มาก
วัตถุประสงค์ในการลงทุน	4.45	0.702	มาก
ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.45	0.702	มาก
ลงทุน	4.45	0.702	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัจจัยด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 และ ด้านการตัดสินใจลงทุน อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ด้านประชากรศาสตร์ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์	Sig.
เพศ	0.266
ระดับการศึกษา	0.479
อาชีพ	0.553
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของท่าน	0.632

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ไม่ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หมายความว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลให้ตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความยากง่ายต่อการซื้อ - ขายหุ้น ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความยากง่ายต่อการซื้อ - ขายหุ้น ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

ความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.806	0.314		15.314	
การเปิดบัญชีซื้อ-ขายหุ้น	0.061	0.091	0.133	0.668	0.007**
การเข้าถึงข้อมูลความรู้การลงทุน	0.140	0.066	-0.343	-2.137	0.038*
ระยะเวลากับการลงทุน	0.035	0.084	0.081	-0.416	0.680
F-Value = 1.536					
Adjusted R ² = 0.31					
Durbin - Watson = 2.199					

จากตารางสามารถแสดงเป็นสมการการพยากรณ์ ได้ดังนี้ $\hat{Y} = 0.806 + 0.061(X_1) + 0.140(X_2)$

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผลการทดสอบค่า F-test เท่ากับ 1.536 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวส่งผลต่อค่าตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ผลทดสอบค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.199 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่าค่าความคาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted R²) มีค่าเท่ากับ 0.31 แสดงว่า ความยากง่ายต่อการซื้อ - ขายหุ้น ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ได้ร้อยละ 31 การทดสอบค่าด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ

0.05 พบว่าตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การเปิดบัญชีซื้อ-ขายหุ้น การเข้าถึงข้อมูลความรู้การลงทุน ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ทศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ทศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z

ทศนคติต่อการลงทุนในหุ้น	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.207	0.240		17.527	
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทน	0.063	0.103	0.169	0.613	0.042*
ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต	0.032	0.109	0.080	0.292	0.021*
F-Value = 1.486					
Adjusted R ² = 0.45			Durbin – Watson = 1.935		

จากตารางสามารถแสดงเป็นสมการการพยากรณ์ ได้ดังนี้ $\hat{Y} = 0.207 + 0.063(X_1) + 0.032(X_2)$

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผลการทดสอบค่า F-test เท่ากับ 1.486 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวส่งผลต่อค่าตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ผลทดสอบค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.935 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่าค่าความคาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted R²) มีค่าเท่ากับ 0.45 แสดงว่า ทศนคติต่อการลงทุนในหุ้นต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ได้ร้อยละ 45 การทดสอบค่าด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทน ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ทศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้น ของกลุ่ม Gen Z

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ทศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้น ของกลุ่ม Gen Z

ทศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.773	0.247		19.314	
ความไม่มั่นใจต่อสถานะทางการเงิน	0.132	0.066	-0.349	-1.979	0.012*
ความกังวลเกี่ยวกับราคาของหุ้น	0.073	0.100	0.213	0.736	0.031*
วิกฤติบทเรียนสอนใจในการลงทุนในยุคนี้	0.018	0.109	0.048	0.161	0.009**
F-Value = 1.397					
Adjusted R ² = 0.37			Durbin – Watson = 1.813		

จากตารางสามารถแสดงเป็นสมการการพยากรณ์ ได้ดังนี้ $\hat{Y} = 0.773 + 0.132(X_1) + 0.073(X_2) + 0.018(X_3)$

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผลการทดสอบค่า F-test เท่ากับ 1.397 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวส่งผลต่อค่าตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ผลทดสอบค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.813 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่าค่าความคาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted R²) มีค่าเท่ากับ 0.37 แสดงว่า ทศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้น ของกลุ่ม Gen Z ได้ร้อยละ 37 การทดสอบค่าด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ ความไม่มั่นใจต่อสถานะทางการเงิน ความกังวลเกี่ยวกับราคาของหุ้น วิกฤติบทเรียนสอนใจในการลงทุนในยุคนี้ ต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้น ของกลุ่ม Gen Z อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยประชากรศาสตร์มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ไม่ต่างกันสถาบันทางการเงินหรือซื้อขายหลักทรัพย์อาจจะไม่ต้องเน้นประเด็นด้านประชากรศาสตร์ เนื่องจากการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z นั้นไม่มีความแตกต่างกันในแต่ละเพศเพราะการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ด้านรูปแบบการลงทุน ด้านวัตถุประสงค์ในการลงทุน และด้านผู้มีส่วนร่วมในการลงทุน เกิดขึ้นได้กับทุกเพศ ของกลุ่ม Gen Z อยู่แล้ว ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ประกอบด้วย ด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น ด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Demographic Factors ของ สุวสา ชัยสุรัตน์ (2016)

2. ด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น จากการวิจัย พบว่า ด้านความยากง่ายต่อการซื้อ-ขายหุ้น มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับด้านเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการลงทุนต่างๆ โดยคำนึงผลตอบแทนที่จะได้รับ ความเสี่ยงจากการลงทุน รูปแบบการออมและการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่แตกต่างกัน สิทธิประโยชน์ของการลงทุนระยะเวลาในการลงทุน สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมือง ที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ เข้าถึงได้กับกลุ่มของกลุ่ม Gen Z ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Difficulty Buying and selling shares ของ Aliphatic Rojanawutthitikun (2011)

3. ด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น จากการวิจัย พบว่าด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้น ซึ่งอาจจะเป็นการแนะนำการลงทุนของกลุ่ม Gen Z ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของการลงทุน จุดประสงค์หรือเป้าหมายของการลงทุนของแต่ละบุคคล ซึ่งนักลงทุนสามารถได้ผลตอบแทนในรูปแบบของ ดอกเบี้ย หรือเงินปันผลแล้วแต่ประเภทหลักทรัพย์ที่ลงทุน นอกจากนี้ผู้ลงทุนอาจได้ผลตอบแทน อีกลักษณะ หนึ่งคือกำไรจากการขายหลักทรัพย์ แต่ทุกการลงทุนย่อมมีความเสี่ยงเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Attitude towards investing in stocks ของ Henrikki Tikkanen (2010)

4. ด้านทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 จากการวิจัย พบว่าทัศนคติหลังสถานการณ์โควิด-19 มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับแนวโน้มของการลงทุนในหุ้นของวัยรุ่น ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อ ภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินฝืด อัตราดอกเบี้ย ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ อัตราแลกเปลี่ยน การขึ้นลงของราคาทองคำในตลาด หรือสถานการณ์ทางการเมือง นโยบายจากภาครัฐต่างๆ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อดัชนีราคาในตลาดหลักทรัพย์ และภาวะของเศรษฐกิจ เพื่อให้กลุ่ม Gen Z เข้าใจและสามารถตัดสินใจในการลงทุนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Covid-19 situation ของ Gupta et al. (2020)

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับ สถาบันการเงินต่างๆหรือซื้อขายหลักทรัพย์ โดยปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ แบ่งเป็น ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านรายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในหุ้นของกลุ่ม Gen Z แต่ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการลงทุนในหุ้นเป็นปัจจัยที่สถาบันการเงินต่างๆ ควรให้ความสำคัญมากที่สุด อาจมีการให้ข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอ การโฆษณาเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่ม Gen Z ได้อย่างง่าย และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การวิจัยครั้งนี้นับว่ากลุ่ม GEN Z ที่มีความสนใจในการลงทุนในหุ้นเป็นหลัก ผู้ที่สนใจทำวิจัยครั้งต่อไปสามารถวิจัยกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุวัยอื่นๆเพิ่มเติม เพื่อจะได้เป็นฐานข้อมูลที่ สามารถสนับสนุนการวิจัยในกลุ่มการลงทุนในทุกช่วงวัย และเป็นประโยชน์สำหรับการนำไปใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

หนังสือพิมพ์รายวันทันหุ้น. (2563) **ทัศนคติและพฤติกรรมการลงทุนที่จะนำพาไปสู่ความมั่งคั่ง.** [ออนไลน์], 26 ธันวาคม 2565 เข้าถึงจาก: <https://thunhoon.com/article/230388>

Bashir et al. (2020), **ผลกระทบของ COVID-19 ต่อประเทศไทย ในปัจจุบันและอนาคต.** [ออนไลน์], 26 ธันวาคม 2565 เข้าถึงจาก: <https://thaipublica.org/2020/11/pipat-65/>

วารสาร SME Thailand. (2558). **เมื่อคนรุ่นใหม่ คิดอยาก ... รวยลัด** [ออนไลน์], 26 ธันวาคม 2565 เข้าถึงจาก: <https://www.maruey.com/article/contentinjournal/628>

Aliphatic Rojanawutthitikun. (2011), Jenter, Dirk C. (2004) **Difficulty Buying and selling shares** 26 ธันวาคม 2565 เข้าถึงจาก: <https://www2.set.or.th/set/education>

Shiffman and Kanuk (2014), สุวสา ชัยสุรัตน์ (2016) **Demographic Factors** 26 ธันวาคม 2565 เข้าถึงจาก:
<https://www.krungsri.com/th/krungsri-the-coach/investments/investment-knowledge>
Henrikki Tikkanen (2010), Jaakko Aspara (2010) **Attitude towards investing in stocks** 26 ธันวาคม 2565 เข้าถึงจาก:
<https://www.1213.or.th/th/moneymgt/inv/Pages/inv.aspx>
James A. Hendricks (2010), Somrudee Yaidee (2014) **Decision to invest in stocks of teenagers** 26 ธันวาคม 2565
เข้าถึงจาก: <https://www.finnomena.com/dr-niwes/stock-mkt-covid/>

รายชื่อสถาบันที่ร่วมนำเสนอบทความ

1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
2. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
6. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
7. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
8. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา
9. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
10. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
11. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
12. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
13. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
15. ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
16. ภาควิชาเภสัชเคมีและเภสัชเวท คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
17. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
18. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
19. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
20. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
21. มหาวิทยาลัยคริสเตียน
22. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
23. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
24. มหาวิทยาลัยตาปี
25. มหาวิทยาลัยทักษิณ
26. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
27. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
28. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
29. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ
30. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
31. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
32. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
33. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
34. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา
35. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น

รายชื่อสถาบันที่ร่วมนำเสนอบทความ

36. มหาวิทยาลัยธนบุรี
37. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเชียงราย
38. มหาวิทยาลัยรังสิต
39. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
40. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
41. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
42. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
43. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
44. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
45. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
46. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม
47. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
48. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
49. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
50. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
51. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
52. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
53. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
54. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
55. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
56. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
57. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
58. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
59. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
60. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
61. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
62. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
63. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
64. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
65. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
66. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
67. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
68. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
69. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
70. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
71. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

รายชื่อสถาบันที่ร่วมนำเสนอบทความ

72. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
73. โรงเรียนสุรวิวัฒน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
74. โรงเรียนอนุบาลเชียงคาน (เทศบาล1)
75. วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
76. วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น
77. วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
78. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
79. วิทยาลัยนครราชสีมา
80. วิทยาลัยนครราชสีมา
81. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
82. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
83. วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
84. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
85. สถาบันวิชาการวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
86. สาขาการจัดการโรงแรมและไมซ์ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยศรีปทุมขอนแก่น
87. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
88. สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
89. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
90. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
91. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี
92. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น
93. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

182/12 หมู่ 4 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

โทร : 043-224111

Facebook : โท - เอก มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

<http://www.khonkaen.spu.ac.th/>

